

OBSAH

ÚVODEM	5
POČÁTKY AUDIOVIZUÁLNÍ ŽURNALISTIKY	11
Filmová žurnalistika	11
Společenský význam studia historie filmové žurnalistiky	12
První filmové aktuality a reportáže	14
Rekonstruované filmové aktuality a reportáže	16
První filmové týdeníky a vznik organizovaného filmového zpravodajství	17
Struktura a zaměření filmového zpravodajství mezi válkami	21
Revoluční sovětská filmová publicistika dvacátých let	22
Pronikání publicistických tendencí do filmového zpravodajství ve druhé polovině třicátých let	24
Filmové zpravodajství za druhé světové války	27
Filmové zpravodajství po druhé světové válce (základní směry vývoje do konce padesátých let)	30
Nástup televizní žurnalistiky a nové tendence ve vývoji filmo- vého zpravodajství v šedesátých a sedmdesátých letech	32
VZNIK, VÝVOJ A SOUČASNOST TELEVIZE	35
Začátky	35
První úspěchy	36
Nové cesty	37
První pokusná vysílání	38
Začátek televizní exploze	39
VZNIK, VÝVOJ A SOUČASNOST TELEVIZE V ČESKOSLOVENSKU	44
Neúnavný průkopník: Jaroslav Šafránek	44
Praktické perspektivy po roce 1945	45
První vysílání	46
Začátky naší televizní žurnalistiky	47
Předchůdce Televizních novin	48
Zákon o Československé televizi	51
Růst a organizace	52
Rozklad a konsolidace	54
Nový rozvoj	55
Rozmach Televizních novin	56
TELEVIZE A JEJÍ MÍSTO VE SPOLEČNOSTI	60
Specifika televize	61
Televize a divák	63
Efektivnost předpokládá kvalitu	66
ŽURNALISMUS V TELEVIZI	69
Základní východiska a předpoklady televizní žurnalistické tvorby	69
Umění a žurnalistika	69

Televizní žurnalistika potrebuje tvořivost a fantazii	71
Zasahovat nejen rozum, ale i city	72
Schopnost ozvláštňovat	74
Dialektika skutečnosti a tvorby	74
Důležitost jasného záměru	76
Odhalovat smysl faktu	77
Obsah a forma v televizní žurnalistice	78
Umět využívat výrazových prostředků televize	80
Tvorba je specifickým procesem hledání a nalézání	81
Tvořivost televizního žurnalistického procesu	83
Člověk v centru pozornosti	87
Klást otázky a odpovídat na ně	90
Neuhýbat konfliktům	92
Etapy tvůrčího procesu	95
Specifika obrazové žurnalistiky	101
Televize vyžaduje divákovo soustředění	103
Specifika televizní žurnalistiky	104
VÝRAZOVÉ A VYJADŘOVACÍ PROSTŘEDKY TELEVIZNÍ ŽURNALISTIKY	109
Stručně o filmové řeči	109
Úhel záběru a práce se světlem	111
„Audiovizuální řeč“ a psychické předpoklady její realizace	114
Výrazové prostředky obrazu a jejich možnosti ovlivnit význam obsahu sdělení	117
Prostředky realizované v oblasti snímacího zařízení (kamery)	117
Prostředky realizované v oblasti scéniky	118
Prostředky realizované v oblasti osvětlení	118
Prostředky realizované v oblasti dekorace	119
Prostředky realizované v oblasti výpravy	119
Prostředky realizované v oblasti vizuálně postřehnutelného projevu účinkujících	119
Prostředky realizované speciálními technickými postupy	120
Výrazové prostředky zvukové složky	121
Prostředky realizované v oblasti snímacího zařízení	121
Prostředky realizované v oblasti hudebního projevu	122
Prostředky realizované v oblasti akustického projevu účinkujících	122
Další prostředky k dotváření zvukové skutečnosti	123
Výrazové prostředky složky skladby	124
Prostředky využívané v organizaci předsnímkové reality	124
Prostředky realizované při řešení současného vztahu různých snímků	125
Prostředky realizované při řešení časového průběhu jevů	125
Lidská psychika a vyjadřování obrazem	126
„Slovník“ obrazového vyjadřování	128
„Gramatika“ obrazového vyjadřování	131

Základní pravidla obrazového vyjadřování	132
Časová kontinuita a zkratka, časové deformace	134
Vložený záběr, prostřih	135
ČLOVĚK PŘED MIKROFONEM A KAMEROU	137
Ani film, ani rozhlas	137
Mluvené slovo v televizi	138
Znát své publikum	140
Komentátor přímého přenosu	140
Relativita času	141
Dialektická jednota tvůrčí oblasti a techniky	142
Nepodceňovat atmosféru	144
Technické pokroky umožnily obohacovat tvůrčí postupy	144
Elektronika proniká do tvůrčí činnosti	146
Psychologické aspekty lidí před kamerou	146
Podmínky dobrého výsledku	149
TVŮRČÍ PRÁCE PŘI POUŽITÍ RŮZNÝCH TECHNOLOGIÍ	154
Technologie 16 mm filmu	156
Televizní studiová technologie	157
TVORBA PŘENOSOVÝCH POŘADŮ	162
Přímý televizní přenos	162
Výběr události	163
Druhy přenosů	165
Poslání a funkce přenosu	165
Přenos je kolektivní dílo	166
Co rozhoduje o úspěchu	167
Přenos konstruovaný	168
Předpoklady dobrého výsledku	170
Detail nebo celek	171
Důležitost přesného střihu	173
Použití trikátoru	174
Kvalitní obraz i zvuk	175
Osobnost režiséra	176
Kameraman-žurnalista	176
Komentátor	177
Přímý přenos a výrobní štáb	180
Další rozvoj techniky a přímý přenos	181
Nové možnosti	182
Metodika tvorby s ručními elektronickými kamerami	184
Je bezprostřední přenos vždycky objektivní?	186
ZÁKLADNÍ METODY TVŮRČÍ PRÁCE S TELEVIZNÍM ZÁZNAMEM	188
Identifikace záběrů	189
Následná montáž a úpravy TMZ	190
TVORBA TELEVIZNÍCH POŘADŮ KOMBINOVANOU TECHNOLOGIÍ	192
Složené zpravodajské pořady	192

Použití různých metod	193
Uplatnění statické fotografie	195
Úpravy pořadů přebíraných z externích zdrojů	196
Simultánní, asynchronní zvukový překlad	198
Jazykový převod titulkováním	200
Tvůrčí práce s archívními materiály	202
K metodice trikových úprav televizních sdělení	203
K metodice odbavování programu do vysílání	205
K metodice přípravy pořadů pro zahraničí	206
TELEVIZNÍ ZPRAVODAJSTVÍ, PUBLICISTIKA, DOKUMENTARISTIKA	208
Televizní zpravodajská „kuchyně“	210
Zázemí publicistické redakce	215
Otázky televizní dokumentaristiky	219
Organizačně ekonomické předpoklady televizní tvorby	223
Výrobní štáb	224
VÝMĚNA TELEVIZNÍCH ZPRAVODAJSKÝCH SNÍMKŮ	228
Televizní zpravodajská agentura	231
Regionální systémy výměnného televizního zpravodajství	232
TELEVIZNÍ ŽURNALISTICKÉ ŽÁNRY	235
Rámcové rozčlenění žurnalistických žánrů	240
Televizní zpráva	242
Reportážní zkratka, riport	245
Televizní šot	246
Televizní črta	246
Televizní fejeton	248
Televizní vystoupení	249
Televizní poznámka, glosa	251
Televizní proslov	252
Televizní úvaha	253
Televizní recenze	253
Televizní referát	254
Televizní komentář	255
Televizní rozhovor, interview	256
Televizní beseda, tribuna, tisková konference	259
Televizní reportáž	262
Žánry skupiny „televizní dokument“	266
Televizní monografie	268
Televizní portrét, medailón	268
Dokumentární mozaika	269
Televizní kronika, dokumentární přehled	270
Dokumentární rekonstrukce	271
Magazínová forma	272
Televizní pásmo, fičr	273
Žánry didaktické publicistiky a dokumentaristiky	274

Televizní přednáška, televizní kurs	275
Vědomostní soutěž	277
Populárně naučný, osvětový, instrukční film, pořad	277
Žánrové kombinace, vývojové tendence	278
VNÍMÁNÍ TELEVIZNÍHO SDĚLENÍ	280
Tři filtrační systémy	281
Proces televizního vnímání	284
Mluvená řeč na obrazovce	285
Autorská výpověď	286
Vznik audiovizuální kultury	287
Apercepce	288
Síla podnětu	289
Otázka pozornosti	290
Komplikovanost televizního vnímání	290
Komunikační kanály	293
Poznávání z obrazovky	293
Vztahy audiovizuálního vjemu	295
Zvláštnosti televize	296
Televizní divák je divákem aktivním	296
Pocit autentičnosti	297
Divácká selekce	298
Časová hranice televizního vnímání	300
Stereotypy	301
Porozumění, chápání a zapamatování obsahu sdělení	303
Představa a fantazie	304
Emocionální a estetické procesy	305
TECHNOLOGICKÉ PERSPEKTIVY TELEVIZNÍ ŽURNALISTIKY	307
ZÁVĚREM	311
Použitá a doporučená literatura	312
Kontrolní okruhy otázek	315
Ediční poznámka	319
Obrazová příloha	321